

Kiezen

Frans Matser – publicist*

‘**W**at lig je toch te draaien, Jan. Anders slaap je altijd als een roos en nu is het al half twee en je hebt volgens mij nog geen oog dicht gedaan. En wat erger is, je houdt mij ook wakker! Wat is er aan de hand?’

‘Sorry schat, het was een drukke dag op het werk gisteren. Ik moet morgen een belangrijke beslissing nemen en ik ben er gewoon nog niet uit.’

‘Wat bedoel je met: “Ik ben er nog niet uit.” Je bent in Afghanistan en Irak geweest. Je bent al twee jaar bataljonscommandant en je weet altijd alles zo goed. Sinds je de HDV hebt gedaan soms zelf irritant goed! En nou ben je er gewoon nog niet uit. Wat is dat voor onzin. Voor de draad ermee! Heb je een vriendin, ben je ziek?’

‘Nee, dat is het niet. Maar gisteren had ik sollicitatiegesprekken voor de nieuwe PBC.¹ En morgen moet ik de knoop doorhakken.’

‘So what, nieuwe PBC! Hoeveel sollicitatiegesprekken heb jij ondertussen gedaan? Toen je op de brigadestaf zat, in Den Haag, en toen je compagniescommandant was. Ik kan me niet herinneren dat je daar ooit slapeloze nachten van hebt gehad. Je weet vast wel wie de beste is. BVT, kiezen en klaar is Kees! Dat zeg jij ook altijd als ik in de winkel geen keus kan maken tussen twee jurken. BVT, kiezen en klaar is Kees!’

‘Was het maar zo simpel, schat. Het is niet als kiezen tussen twee jurken. Henk ken ik al jaren. Hij is een prima collega en een geweldige S3. Betrouwbaar, kent z’n vak, we hebben samen in Afghanistan gezeten. Ik zou hem graag als PBC willen hebben.’

‘Nou, kies hem dan! Dan kunnen we weer gaan slapen. Ik wist trouwens niet dat Henk bij de sollicitanten zat. Daar heb je me niets van verteld. Ik heb nog samen met Irma in het thuisfrontcomité gezeten. Een heel leuke vrouw. Slim, goeie baan en toch ongelooflijk betrokken bij de uitzending.’

‘Ja precies. En dat is nu net de ellende.’

‘Jan, het wordt tijd dat je het me nu uitlegt, want ik snap er geen snars van. Henk wil graag jouw PBC worden. Je kent hem goed, hij is een geweldige S3, een goeie vakman en hij heeft een leuke, zelfredzame vrouw. Zeg dat hij de baan krijgt en klaar is Kees!’

‘Het probleem is dat er nog een kandidaat is. Je kent hem niet. Hij heet Wiebe en is wat ouder. Hij is zelfs een ouderejaars van de KMA. Ik heb als jonge luitenant bij hem in de compagnie gezeten. Heb veel van hem geleerd en op een hele prettige manier. Hij was toen een soort mentor voor me. Ik was hem eigenlijk uit het oog verloren en kwam hem toevallig vorig jaar tegen bij een reünie. Ik heb toen een tijdje met hem staan praten. Het heeft hem allemaal niet zo meegezeten in het leven. Hij heeft een meervoudig gehandicapte zoon die in een rolstoel zit en door zijn vrouw fulltime verzorgd wordt. Ze hadden een paar jaar terug een groot huis gekocht en dat voor veel geld aangepast in verband met die zoon. En als toppunt van ellende bleek dat huis gefinancierd met een foute aandelenhypotheek. Kortom, een hoop ellende.’

‘En die Wiebe heeft ook gesolliciteerd?’

‘Ja, tot mijn verbazing stond hij ook op het lijstje met kandidaten dat ik 14 dagen geleden van de personeelsdienst kreeg. In het gesprek gisteren deed hij het overigens prima en ik denk dat hij de baan best aan zou kunnen.’

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van Frans Matser, auteur van het boek *De bezuinigingsgeneraal*, en luitenant-kolonel der Mariniers Marc Houben.

¹ Plaatsvervangend Bataljonscommandant.

Maar hij is gewoon minder dan Henk en heeft natuurlijk een rugzak’.

‘En wat is nu het probleem? Kies Henk. Hij is toch de beste! Waarom die twijfel? Anders twijfel je nooit aan je keuzes.’

‘Schat, er moeten volgens Hans Hillen bij Defensie 6.000 man worden ontslagen. Daar zitten honderden majoors van de landmacht bij. Voor Henk is dit zijn eerste sollicitatie. Maar hij heeft een geweldige CV. Als ik hem nu niet aanneem, krijgt hij morgen zo goed als zeker een andere job. Voor Wiebe ligt dat anders. Hij heeft al een paar sollicitaties gedaan. Dit is zijn laatste kans. Als ik hem afwijs, wordt hij definitief overtoellig. Dan moet hij met 45 de arbeidsmarkt op met 25 jaar infanterie en drie uitzendingen op zijn CV en een vrouw die niet kan werken. Plus een onverkoopbaar huis met een woekerhypotheek die hij nu al haast niet kan opbrengen. Kan ik hem dat aandoen?’

‘Ik zie het probleem, maar hoe komt het dat jij die keus moet maken? Kan er niemand in de personeelsdienst kijken wie er moet blijven of vertrekken?’

‘Nee, dat hebben ze 15 jaar geleden al een geprobeerd. LOPRO² heette dat project. De bedoeling was om objectieve criteria te vinden om de meeste geschikte mensen te laten blijven. Maar dat project is helemaal mislukt. Niemand bij Defensie bleek in staat om min of meer objectief uit te maken wie er meer of minder geschikt is. Dus Hillen heeft besloten de verantwoordelijkheid binnen het proces van functietoewijzing te leggen. Dat betekent in gewoon Nederlands dat we het zelf maar uit moeten zoeken.

Oh ja, en dan heeft Mart de Kruif, onze nieuwe hoogste baas, gezegd dat we moeten kiezen voor kwaliteit en bij gelijke geschiktheid

moeten kiezen voor de jongste. En dus zit ik nu met de keus tussen Henk en Wiebe. Tussen wie eruit vliegt en wie blijft.’

‘Hoe zeker is het dat Henk een andere baan krijgt als jij hem nu afwijst?’

‘Geen idee. Henk is echt goed, maar als hij pech heeft en er zijn hele goede kandidaten of het zijn vriendjes van de baas, dan kan Henk over een paar maanden ook overtoellig zijn. En dat terwijl hij objectief hier de beste man is!’

‘Maar Henk is 38, heeft een vrouw met een topbaan en kan zich daarbuiten waarschijnlijk prima redden. Wiebe heeft dat allemaal niet! Dat is je dilemma. Ja toch?’

‘Ja. Moet ik doen wat ik altijd heb gedaan – eerlijk zijn, loyaal aan mijn baas, kiezen voor de jongste en de beste? Of moet ik mijn gevoel volgen en kiezen voor Wiebe? En moet ik dat dan eerlijk zeggen tegen Henk? Ik weet het niet? Wat denk jij?’

‘Hè, probeer nou niet te doen wat Defensie met jou doet en de verantwoordelijkheid voor de keus naar mij door te schuiven.’

‘Zo bedoel ik het niet. Ik wil maar zeggen: het is nu geen kwestie van kiezen en klaar is Kees. En daar lig ik wakker van. Sorry.’

‘Oké, ik begrijp het nu. Maar ga nu even beneden op de bank liggen woelen. Ik moet morgen naar mijn werk en zo gaat dat niet. Trouwens, moet je dit jaar nog meer sollicitaties doen?’

‘Ja, een stuk of zes.’

‘Nou schat, dan staat je nog veel slapen op de bank te wachten! Met dank aan Hillen & De Kruif. Welterusten!’ ■

---

2 Project Loopbaanprognose.